

ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภทเครื่องไม้
(งานเครื่องไม้ล้านนาและปราสาทนทหิสดิลิงค์)

The Master Craftsmen in 2023
Categorized in Woodwork
(Lanna Woodwork and Hatsadiling Corpe's Castle)

นายวิศาลทัศน์ รัตนมงคลเกษม

จังหวัดเชียงใหม่

Mr. Visanthat Ratanamongkolkasem
Chiang Mai Province

นายวิศาลทัศน์ รัตนมงคลเกษม ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภทเครื่องไม้ (งานเครื่องไม้ล้านนาและปราสาทนักษัตรดิลังค์)

Mr. Visanthat Ratanamongkolkasem
The Master Craftsmen in 2023

Cateried in Woodwork (Lanna Woodwork and Hatsadiling Corpe's Castle)

นายวิศาลทัศน์ รัตนมงคลเกษม เป็นผู้ที่ชอบงานไม้ มาตั้งแต่เด็กๆ ได้มีโอกาสตามคุณยายไปวัดเป็นอยู่เป็นประจำ จึงได้ซึมซับงานศิลปหัตถกรรมที่เห็นภายในกิจกรรมต่างๆ ของวัดเรื่อยมา ทั้งศิลปวัตถุที่ปรากฏภายในบริเวณวัด หรือพิธีกรรมต่างๆ

ครั้นเมื่อเติบโตขึ้นด้วยความชื่นชอบงานศิลปะเช่นดนตรีและงานไม้ จึงเริ่มฝึกประกอบไม้เป็นสิ่งของตามต้องการจนกระทั่งศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งกลุ่มเพื่อนในขณะนั้นกลับแตกต่างจากวัยรุ่นกลุ่มอื่นๆ จะเป็นกลุ่มที่มักชวนกันไปทำกิจกรรมต่างๆ ที่วัดกันอยู่เป็นประจำ จึงมีโอกาสได้ร่วมกันทำชุมชนประตูป่า เพื่อเข้าประกวดในงานประเพณียี่เป็ง

Mr. Wisanthat Rattanamongkolkasem has loved woodworking since childhood. He frequently visited temples with his grandmother, which allowed him to immerse himself in the various art and craft activities there. He became fond of artistic objects found within temple premises and their ceremonies.

As he grew older, with a passion for arts, such as music and woodcraft, he began crafting wooden items as desired. By the time he reached the second year of high school, his peer group was distinct from others. They often invited one another to participate in temple activities. Together, they built a forest gate pavilion for a Yi Peng lantern contest.

ต่อมาในปี พ.ศ.2539 ได้มีโอกาสไปเล่นดนตรีที่ไร่แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ปรากฏว่ามีเหตุการณ์ที่พระสงฆ์มรณภาพช่วงนั้นพอดี จึงมีอาจารย์ท่านหนึ่งมาบอกให้ทำปราสาทศพถวายเนื่องจากพระรูปนั้นเป็นพระสงฆ์ที่ปฏิบัติ จากครั้งนั้นเองจึงเป็นเหตุบังเอิญที่ทำให้ได้มีโอกาสทำปราสาทนักษัตรสังข์หลังแรกโดยไม่เคยทำมาก่อน แต่หากได้ใช้สิ่งที่พบเห็นและได้ซึมซับมาแต่เด็กในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นแรก และหลังจากนั้นก็ทำได้ทำหลังติดๆ มาต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 25 ปีแล้ว

Later, in 1996, he had the opportunity to play music at Mae Fah Luang Farm in Chiang Rai Province. Coincidentally, a revered monk passed away during that time, and a senior monk suggested crafting a funeral pagoda in honor of the deceased monk, who was known for his devout practices. This incident unexpectedly gave him the chance to construct his first Hatsadiling corpe's castle. Although he had never made one before, he utilized the knowledge and skills he absorbed from childhood to create his inaugural masterpiece. From that moment on, he continued to craft corpe's castle, thus marking a span of 25 years till today.

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

ปราสาทศพของคนล้านนาถือเป็นประเพณีที่สะท้อนวัฒนธรรมความเชื่อที่มีมาตั้งแต่ครั้งบรรพกาลของชาวล้านนาที่นับถือศาสนาพุทธในภาคเหนือ สันนิษฐานกันว่าน่าจะริบวัฒนธรรมนี้มาจากเมืองเชียงรุ่งแห่งสิบสองปันนา และความเชื่อนี้กลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนล้านนาด้านความกตัญญูกตเวทียุคใหม่มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชาวพุทธล้านนามีคติความเชื่อเชิงวัฒนธรรมว่าการสร้างปราสาทศพให้แก่ผู้วายชนม์นั้นเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทียุคใหม่ เมื่อยังมีชีวิตอยู่ก็แสดงออกซึ่งความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และเมื่อวายชนม์ก็ยกย่องเชิดชูเกียรติ ดังนั้นเมื่อมีผู้เสียชีวิตก็ต้องจัดพิธีงานศพขึ้นเพื่อเป็นการไว้อาลัยอย่างสมเกียรติ ซึ่งในพิธีงานศพของคนล้านนาก็จะมีการจัดแต่งปราสาทใส่ศพที่มีการประดับประดาด้วยดอกไม้สดหรือแห้งอย่างสวยงาม เพื่อเป็นการส่งผู้เสียชีวิตให้ขึ้นไปสู่สรวงสวรรค์ และส่วนใหญ่จะพบเฉพาะในพิธีงานศพของจังหวัดต่างๆในภาคเหนือเท่านั้น

Conservation and inheritance of the wisdom.

The corpe's castle of the Lanna people is a tradition that reflects culture and beliefs that date back to the origins of the Lanna community, who practice Buddhism in the Northern region. It is speculated that this culture might have been inherited from Chiang Rung of the twelve cities. This belief has become a cultural heritage of the Lanna people by showcasing their reverence and gratitude from the past to the present. Lanna Buddhists hold the cultural belief that constructing a funeral corpe's castle for the deceased is a way of showing gratitude. While alive, they show respect to their ancestors, and upon death, they honor and pay homage. Therefore, when someone dies, a funeral is held with great respect. In Lanna funerals, the coffin is decorated beautifully with fresh or dried flowers, thus aiming to send the deceased to heaven. This practice is predominantly seen in various provinces of the Northern region.

การประดับตกแต่งปราสาทศพจะขึ้นอยู่กับฐานะของผู้ตาย และกำลังทรัพย์ของครอบครัวโดยในอดีตการใช้ปราสาทศพมักทำตามลำดับชั้นในสังคม ซึ่งปราสาทที่มีลำดับชั้นสูงสุดใช้สำหรับกษัตริย์และเจ้านายชั้นสูง ที่เรียกว่า ปราสาทหลังท่าย จะเป็นปราสาทที่มีลักษณะเรือนยอดสูงหรืออีกแบบจะเป็นปราสาทนกหัสติลิงค์ ซึ่งจะใช้กับพระเถระชั้นผู้ใหญ่ ส่วนลำดับชั้นรองลงมาคือ ปราสาทหลังเปียง หรือปราสาทแบบปากบาล ที่ใช้กับขุนนาง คหบดี หรือผู้มีฐานะ

ปราสาทนกหัสติลิงค์เป็นนกซึ่งเชื่อกันว่าเป็นนกในวรรณคดีไทยมีขนาดใหญ่อาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์มีลักษณะผสมของสัตว์สี่ชนิดดังนี้ ลำตัวเป็นนก ใบหน้าเป็นสิงห์ จะงอยปากเป็นงวงช้าง เขี้ยวหน้าเป็นงา มีหางเป็นหงส์ มีผละกำลังตั้งช้าง 5 เชือก และเป็นพาหนะของผู้มีบุญ สามารถส่งศพพระสงฆ์ ครูบาฯ เมื่อมรณภาพไปสู่สวรรค์ได้

The decoration of the funeral castle depends on the status of the deceased and the wealth of the family. In the past, funeral stupas were used according to societal rank. The highest-ranking castle, called ‘behind the Kaay’, were used for kings and high-ranking lords, characterized by a tall spire. Another type is the ‘Hatsadilin bird castle reserved for high-ranking monks. The next level includes the ‘behind the Piang’ or ‘mouth of Bal’ used for nobles, influential people, or those of status.

The ‘Hatsadiling’ is believed, according to legend, to be a bird in Thai literature. It is a large bird that resides in mythical forests with features of four different animals: A bird’s body, a lion’s face, an elephant’s trunk, a turtle’s tusks, a swan’s tail, and the strength equivalent to five elephants. It is the mount for the virtuous and is believed to carry the bodies of monks and spiritual teachers to heaven upon death.

นายวิศาลทัศน์ ยังคงอนุรักษ์การทำปราสาทนักษัตรดิลังค์ด้วยเห็นถึงความสำคัญในการเรียนรู้และสืบทอด เพราะเป็นงานที่มีผู้ทำลดลง ประกอบกับความเชื่อของคนล้านนาและประเพณีในการใช้ปราสาทนักษัตรดิลังค์(ปราสาทศพ)ยังคงมีอยู่อีกทั้งยังคงสร้างสรรคงานปราสาทไม้ อื่นๆ วิหาร บุษบก ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนา

Mr. Visanthat continues to preserve the making of the 'Hatsadiling corpe's castle' stupa by recognizing its importance in education and inheritance. This is because fewer people are crafting it combined with the beliefs of the Lanna people. The tradition of using the 'Hatsadiling corpe's castle' still exists. Moreover, they continue to create other wooden pagodas, shrines, and flagstuffs reflecting the unique identity of the Lanna people.

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

เป็นงานศิลปหัตถกรรมที่เลือกใช้วัสดุ โครงสร้าง ที่ใช้วัสดุธรรมชาติเป็นหลัก ซึ่งต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การใช้งาน เช่น การทำปราสาทไม้ล้านนาบางประเภท เช่น บุษบก จะเป็นการสร้างดาววิตถุ จะต้องเลือกใช้ไม้ประเภทไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้สัก เพราะทนต่อสภาพอากาศ และมีอายุการใช้งานยาวนาน เมื่อประกอบไม้สักแล้ว อาจจะมีการลงรักปิดทอง หรือบางครั้งอาจมีการแกะสลักบางส่วนประกอบด้วย

ในขณะที่การสร้างปราสาทไม้หนักหัตถ์ลึงค์ เป็นการสร้างปราสาทศพ ที่จะต้องเผาไปพร้อมกับร่างผู้วายชนม์ ดังนั้นจึงเลือกใช้ประเภทไม้เนื้ออ่อนมาทำเป็นโครงสร้างแทน ได้แก่ ไม้จำปา ซึ่งมีน้ำหนักเบาและสามารถเผาไหม้ติดไฟได้ง่าย

Wisdom reflecting craftsmanship skills

This refers to the art of craftsmanship that selects materials primarily based on their natural attributes. These materials should be chosen appropriately based on the intended use. For example, when constructing certain types of Lanna wooden pagodas, like the Busabok, it is crucial to use hardwood like teak because of its durability against weather conditions and its long lifespan. Once assembled with teak, it might be gilded or sometimes carved in certain parts.

On the other hand, when building a funeral pyre pagoda for the Hatsadiling corpe's castle, it is a structure intended to be burned along with the deceased. Therefore, softer wood is chosen for the structure, such as lightweight and easily combustible Alstonia wood.

ซึ่งขั้นตอนการสร้างปราสาทศพล้านนานั้นเริ่มต้นจากการออกแบบร่างแบบปราสาท จากนั้นเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ โดยส่วนประกอบโครงสร้างหลักจะเป็นไม้ ประเภทไม้เนื้ออ่อน เช่น ไม้จำจา ไม้จ้าว ไม้ตะกุก เป็นต้น ส่วนวัสดุตกแต่งที่นิยมใช้ คือ กระดาษ, ไม้ไผ่, ไม้อัด ฯลฯ

The process of constructing a Lanna funeral castle starts with designing the castle blueprint. Then, the materials and tools are prepared. The primary structural components are softwood like *Alstonia*, *Neolamarckia*, and *Sterculia foetida*, among others. Popular decorative materials used are paper, bamboo, and compressed wood.

ขั้นรูปชิ้นงานด้วยโครงสร้างไม้ที่เตรียมไว้ ซึ่งกรณีต้องมีการวางปราสาทบนหลังนกหัสติลิงค์ตามความเชื่อทางล้านนาที่จะต้องมีการขึ้นโครงสร้างนกหัสติลิงค์ด้วยไม้ไผ่ ไม้ไผ่สาน (สานทะลา) ด้ว่า และกระดาษไว้ด้วย

Once the wooden structure is prepared, in cases where the pagoda is placed on the back of a Hatsadiling bird according to Lanna beliefs, structures resembling the Hatsadiling bird are also created using bamboo, woven bamboo (palm leaf), cloth, and paper.

ทำการเตรียมลวดลายที่จะใช้ประดับโดยการวาด-ต้องลาย ฉลุลายบนกระดาษสีติดกระดาษรองพื้นที่เนื้อไม้และไม้อัดชั้นที่ 1 เพื่อความเรียบและทำให้โครงปราสาทไม่มีรอยต่อไม้ จากนั้นจึงติดกระดาษพื้นสี เป็นชั้นที่ 2 ส่วนใหญ่ใช้เป็นกระดาษมันปูหรือกระดาษทองเงิน หรือตะกั่วขึ้นอยู่กับสีของปราสาทที่ต้องการติดลวดลายกระดาษที่ตัดฉลุเตรียมไว้ตกแต่งประดับประดาช่อฟ้า, ป้านลม, โขงปลิว, อุบัติตามที่ออกแบบไว้ซึ่งหากปราสาทอยู่บนหลังนกหัสดีลิงค์ก็ทำการประดับตกแต่งตัวนกหัสดีลิงค์ให้สวยงาม

Next, decorative designs are prepared by drawing patterns and engraving them on colored paper. This paper is then affixed to the wooden and compressed wood base layer for smoothness ensuring there are no visible wooden joints. Afterward, another layer of paper, typically shiny paper or gold/silver leaf paper depending on the desired color of the pagoda, is added. The cut and engraved decorative paper designs, such as cloud motifs, wind blades, tassels, and others based on the initial design, are then affixed. If the castle is on the back of a Hatsadiling bird, this creature is also decorated beautifully.

ตั้งฐานปราสาทเตรียมไว้ ณ บริเวณ
ที่จะตั้งเมรุประกอบเสาในส่วนฐาน
ปราสาทจากนั้นยกประกอบตัวเรือน
ปราสาท และส่วนยอดปราสาท

ขั้นตอนสุดท้ายจะทำการประดับ
ตกแต่งเครื่องประกอบปราสาท เช่น
รวงผึ้ง ,ค้ำยัน ,ผ้าม่าน และกาบเส้า
ทำสีฐานเมรุ ปูพรมพื้นเมรุ ฯลฯ

The castle base is then set up at
the intended cremation site, followed by
assembling the castle's body and pinnacle.

The final step involves decorating the
pagoda with accessories, such as bee combs,
braces, curtains, pole sheaths, painting the
cremation base, laying the cremation floor
carpet, etc.

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

ถึงแม้จะทำงานสร้างปราสาทศพมาช้านานก็ตาม หากแต่นายวิศาลทัศน์ จะทำเฉพาะปราสาทนักษัตติลิงค์ให้กับพระสงฆ์เท่านั้น ด้วยความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา และต้องการอนุรักษ์วัฒนธรรมนี้ไว้

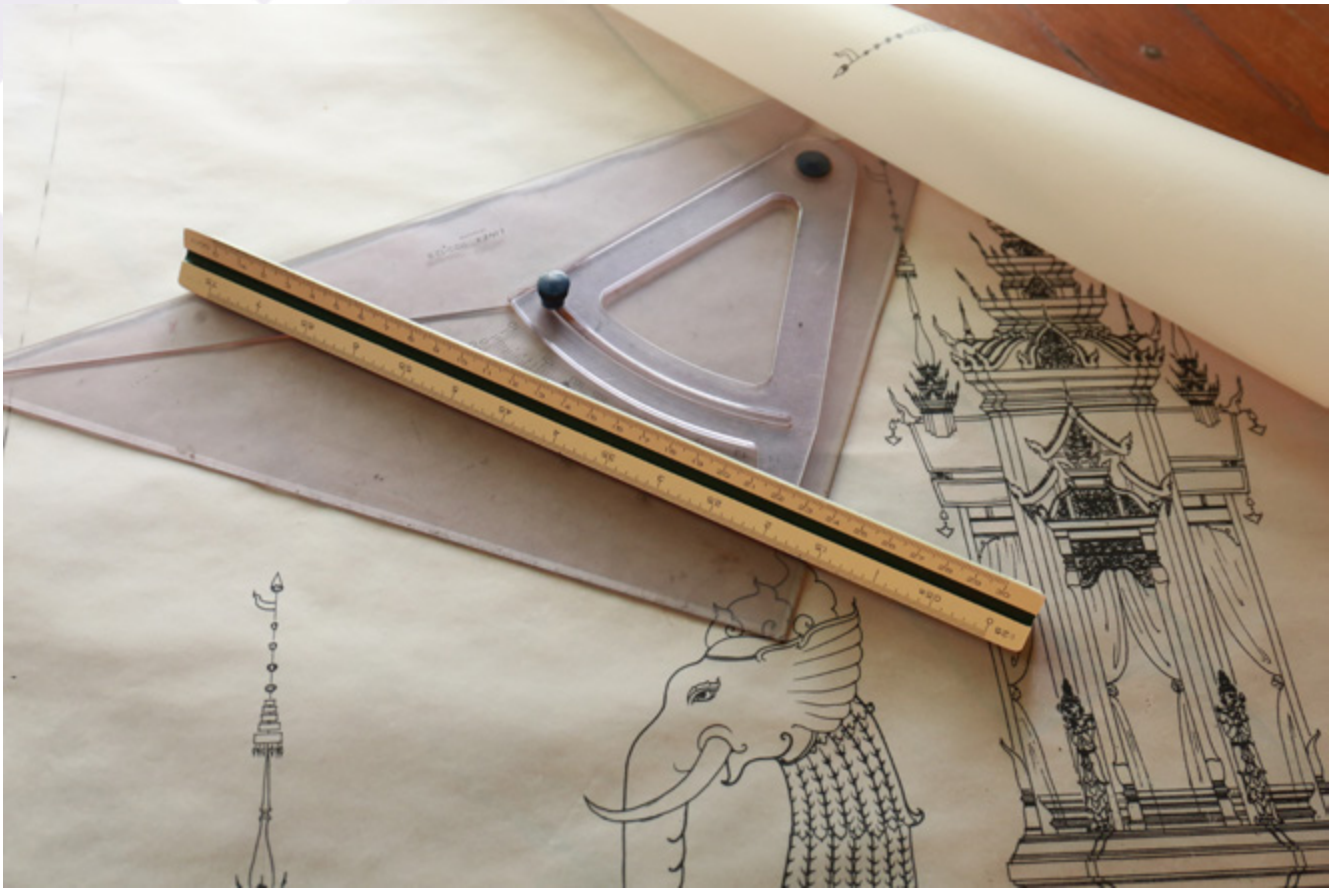
Outstanding Work Identity

Even though he has been working on creating funeral monuments for a long time, Mr. Wisantat will only make Hatsadiling corpe's castle for monks. He does this due to his faith in Buddhism and the desire to preserve this culture.

ผลงานที่ภาคภูมิใจ คือ งานประสาทศพพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดศรีโคมคำ จ.พะเยา เป็นงานพระราชทานเพลิงศพบนนักษัตติลิงค์ขนาดใหญ่ที่สุดที่จัดสร้าง และออกแบบเป็นการเฉพาะเพื่อถวายองค์หลวงปู่

A work he is proud of is the funeral monument of the Venerable Ubali Khunupmajar, Wat Si Khom Kham, Phayao Province. It is the largest Hatsadiling corpe's castle ever built and was specially designed to pay homage to Luangphu.

การพัฒนาสร้างสรรค์ปรับประยุกต์ หรือต่อยอดผลงาน

เนื่องจากในปัจจุบันมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน และด้วยเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากขึ้น จึงต้องมีการต่อยอดจินตนาการและออกแบบ โดยยึดหลักพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมและประเพณีและผสมผสานงานเชิงช่างให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับผลงานในแต่ละครั้ง และปรับให้เข้ากับยุคสมัย รวมถึงความต้องการของผู้ที่เข้ามาติดต่อให้สร้างปราสาทศพ ซึ่งต้องการให้เกียรติผู้ล่วงลับ จึงมักต้องการให้งานปราสาทศพที่วิจิตรงดงามที่สุดในการใช้นำส่งท่านนั้นๆ ไปยังสรวงสวรรค์

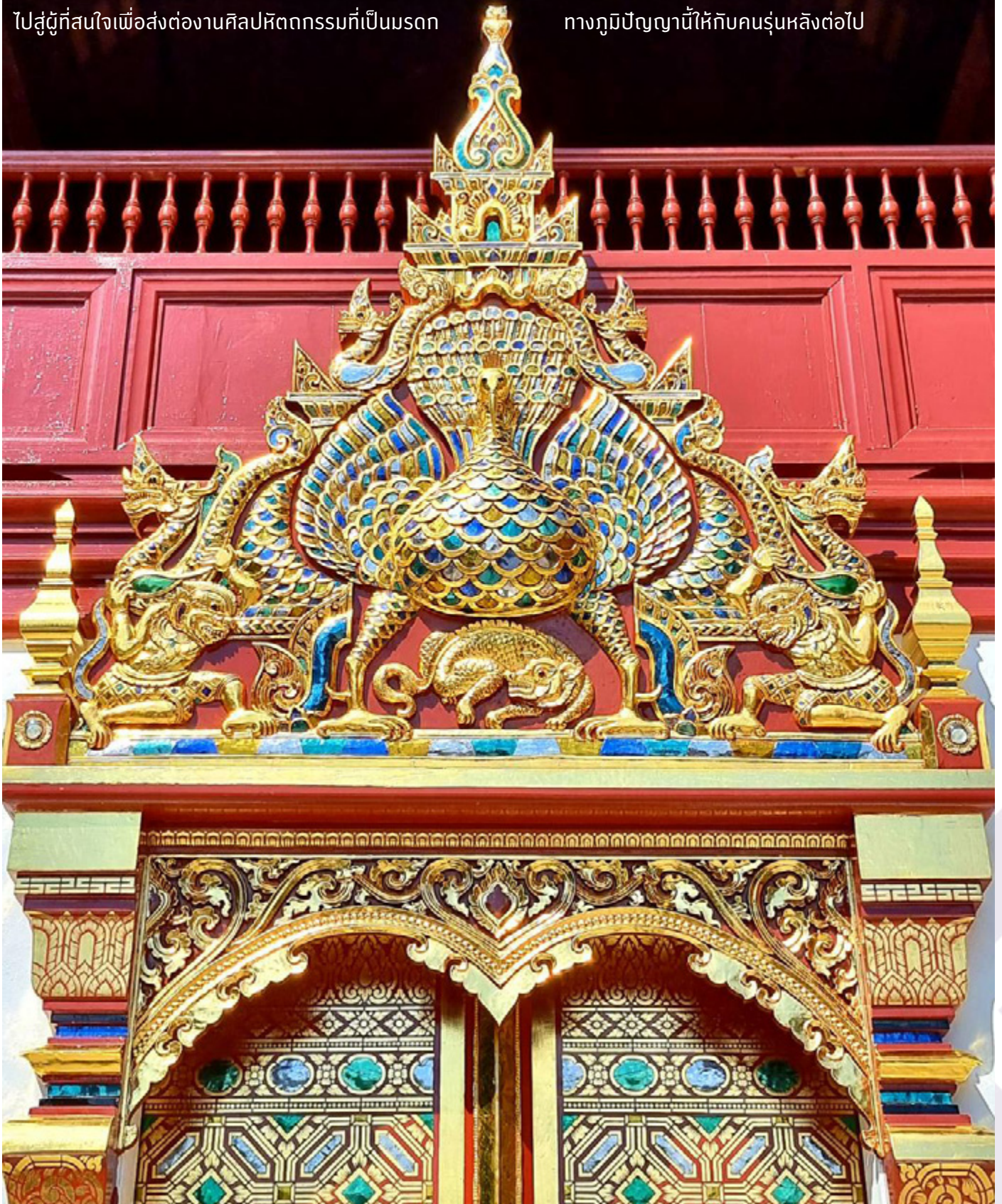
Creative development, adaptation, or Work Expanding

Given the current cultural diversity among various groups of people living together and the rise of modern technology, it is essential to extend the imagination and design by maintaining the foundation of the cultural traditions and customs. This has been done by combining artistic techniques to create designs suitable for each project, adapting them to contemporary times, and the needs of those requesting the creation of corpe's castle. They often want to honor the deceased usually seeking the most ornate and beautiful corpe's castle to lead them to heaven.

ความมุ่งมั่นตั้งใจในการอนุรักษ์ สืบทอดในงานศิลปหัตถกรรม

จากผลงานที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องทำให้มีรู้จัก มีผู้ติดตามผลงานจึงพยายามที่จะพัฒนาผลงานให้โดดเด่น สวยงาม และสะท้อนเอกลักษณ์ความเป็นล้านนาที่มีความงดงาม ด้วยผลงานที่สร้างสรรค์อย่างประณีต ด้วยมุ่งมั่นจะสะท้อนความตั้งใจในการอนุรักษ์งานแขนงนี้ไว้ผ่านความตั้งใจที่ฝากไว้บนผลงานและยินดีถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สั่งสมมาอีกทั้งทักษะต่างๆ ไปสู่ผู้ที่สนใจเพื่อส่งต่องานศิลปหัตถกรรมที่เป็นมรดกทางภูมิปัญญาให้กับคนรุ่นหลังต่อไป

Commitment to conserve and inherit in arts and crafts

Continuity in his works has gained him recognition and followers. He strives to enhance his work to stand out, be beautiful, and reflect the distinctive beauty of the Lanna identity. He aims to reflect his dedication to conserving this sector through the commitment embodied in his work. He is also keen on passing down the knowledge and various skills he has accumulated to those interested, this ensuring that this heritage of craftsmanship is passed on to future generations.

เกียรติบัตรหรือรางวัลที่เคยได้รับ

ได้รับรางวัลภูมิแผ่นดินล้านนา จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สาขาทัศนศิลป์ ปี 2562

Received Certificates or Awards

Received the "Phumphantin Lanna" award from Chiang Mai University, Department of Visual Arts, in 2019.

ข้อมูลการติดต่อ

ชื่อ-นามสกุล : นายวิศาลทัศน์ รัตนมงคลเกษม

จังหวัด : เชียงใหม่

เบอร์ติดต่อ : 092-5149656

Fb : บอย วิศาลทัศน์

Contact Information

Full Name: Mr. Visanthat Ratanamongkolkasem

Province: Chiang Mai

Contact Number: 092-5149656